

Verslag panelbijeenkomst DNB Toezichtbegroting 2009 Verzekeraars op 9 oktober 2008

Verslag van de panelbijeenkomst over de door DNB opgestelde Toezichtbegroting 2009. De vertegenwoordigers van de representatieve organisaties geven via dit overleg advies over deze begroting. De instemmingsbevoegdheid ligt bij de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waarbij de adviezen van het adviserend panel zullen worden meegenomen in de beoordeling.

Aanwezig:

Zorgverzekeraars Nederland

Verbond van Verzekeraars

Ministerie van Financiën

Mevrouw ir. S. Butzke MBA

De Nederlandsche Bank, voorzitter

De heer mr. Th.J.M. Roos

De Nederlandsche Bank

De heer drs. P. van der Voort RA

De Nederlandsche Bank

De heer ir. H.M. Kooy

De Nederlandsche Bank, secretaris

Een schriftelijke reactie van FOV is bij het verslag gevoegd, aangevuld met een korte reactie van DNB.

1. Opening

Mevrouw Butzke heet alle aanwezigen van harte welkom bij de panelbijeenkomst en meldt dat zij het voorzitterschap van de heer Klopper heeft overgenomen. Spreekster meldt verder dat het gewijzigde Huishoudelijk Reglement, zoals besproken in het voorjaarsoverleg van 2008, in juli aan de panelleden is toegestuurd en op de website van DNB is geplaatst.

2. Vaststellen agenda

Mevrouw Butzke meldt dat door de panelleden geen onderwerpen zijn aangedragen. De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Status afspraken en adviezen

Naar aanleiding van actiepunten 024 (verbetering van de opbouw van de toezichtbegroting, zodat herhaling zoveel mogelijk wordt voorkomen) merkt het Verbond op dat de leesbaarheid van de begroting is verbeterd. Op een vraag van het Verbond over actiepunten 026 meldt mevrouw Butzke dat Financiën heeft voorgesteld om op termijn nog een keer naar de bekostigingssystematiek te kijken. Het is de bedoeling om gezamenlijk te kijken naar de doelstellingen en de mogelijkheden voor verbetering. Ook de sector wordt uitgenodigd om daarover na te denken.

Naar aanleiding van advies 038 merkt het Verbond op dat de bijeenkomst op 25 september bij Financiën over de internationale vergelijking van toezichtkosten en –tarieven niet tot nieuwe inzichten heeft geleid. Mevrouw Butzke doet kort verslag van deze bijeenkomst. Het Verbond stelt dat het goed is dat ook de sector voor het toezicht betaalt, omdat dat inspraak en commitment geeft.

Over de actie- en adviezenlijst zijn verder geen opmerkingen.

4. Toezichtbegroting DNB 2009

Mevrouw Butzke introduceert dit agendapunt. De begroting geeft per sector inzicht in de toezichtdoelstellingen van DNB, de daarvoor te verrichten inspanningen en de bijbehorende kosten. Zoals bij agendapunt 3 door het Verbond al opgemerkt, is in de begroting 2009 zoveel mogelijk gestreefd naar het voorkomen van herhaling. De opzet is echter niet gewijzigd, omdat DNB enerzijds toezichtbrede doelstellingen kent en anderzijds per sector prioriteiten stelt. Een beschrijving van de reguliere toezichtactiviteiten staat in een afzonderlijk leesbare bijlage.

Mevrouw Butzke refereert verder aan de taakstelling van 8% die Financiën aan de toezichthouders heeft opgelegd. Hiervan zou in 2009 2% moeten worden gerealiseerd. Gelet op de kostenontwikkeling in 2010 en verder heeft DNB in de voorliggende toezichtbegroting voor 2009 echter ongeveer 4% van

de taakstelling van 8% ingevuld, waarmee de begroting 2009 binnen het externe kader voor 2009 blijft.

Daarnaast vergt de kredietcrisis extra inspanningen van DNB, waaronder het implementeren van de aanbevelingen van het Financial Stability Forum en de Ecofin om de huidige financiële problemen aan te pakken en het toezicht te versterken. Deze extra inspanningen zijn nog niet in de begroting 2009 verwerkt, aldus spreekster.

De heer van der Voort geeft een technische toelichting op de toezichtbegroting, waarin wordt ingegaan op de doelstellingen, kostenontwikkeling en de bekostiging van het toezicht in samenhang met de CBb-uitspraak van 18 juni jl.

Het Verbond merkt op dat de ontwikkelingen van de laatste weken nog niet in de teksten zijn verwerkt. De heer van de Voort bevestigt dit en meldt dat de teksten eventueel nog zullen worden bijgewerkt. Het Verbond geeft aan dat ze daar graag over meedenkt. Met het oog op de taakstelling en de ontwikkelingen op de financiële markten adviseert het Verbond DNB om geen aanzienlijke besparingen door te voeren, terwijl het tegelijkertijd nodig is om in te spelen op de actuele ontwikkelingen. Mevrouw Butzke onderschrijft dit, maar merkt op dat DNB wel serieus naar de taakstelling kijkt.

Het Verbond adviseert DNB om, naast genoemde doelstellingen, tevens aandacht te besteden aan de aanpassing van de distributiekkanalen van met name levensverzekeraars en de reputatierisico's. Aanleiding is dat de bestaande provisie-instrumenten van 1 januari geleidelijk wegvallen. De heer Roos reageert dat dit niet primair een prudentieel item is, maar het raakt het prudentiële toezicht wel. DNB neemt dit punt mee in het toezicht op een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het Verbond stelt voor om de externe evaluatie van het verzekeringstoezicht te combineren met het onderzoek dat het Verbond het komende jaar wil uitvoeren. De heer Roos licht toe dat de externe evaluatie van DNB een wat andere scope heeft en reeds gestart is en doorloopt in 2009.

Het Verbond en ZN merken op zeer veel belang te hechten aan het speerpunt van DNB met betrekking tot de inherente risico's van het zorgverzekeringsstelsel. ZN meldt dat zij een tweetal onderzoeken laat uitvoeren door PwC naar de kosten en tarieven van ziekenhuizen en de risicoverevening. De onderzoeken zijn gericht op het komen tot verbeteringen. ZN stelt voor om eens per jaar gezamenlijk stil te staan bij de afspraken in het kader van risicoverevening. De heer Roos reageert positief op dit voorstel. In de markt bestaan genoeg onzekerheden om hier aandacht aan te besteden. ZN vult aan dat het goed om wat vaker op beleidsniveau te overleggen.

Op een vraag van ZN over het pensioeneffect, licht de heer van der Voort toe dat dit effect geen structureel karakter heeft en dat hierop wordt gecorrigeerd voor de taakstelling. Mevrouw Butzke vult aan dat DNB tot nu toe geen besparingen heeft gehaald uit de pensioenlasten, terwijl dit wel een belangrijke component is van de kostenbasis voor de taakstelling. DNB is in feite strenger voor zichzelf dan noodzakelijk.

Het Verbond merkt op dat DNB geen post onvoorzien heeft opgenomen met het oog op de actuele ontwikkelingen. Verder blijkt dat het beeld van de meerjarige kostenontwikkeling redelijk stabiel is, aldus het Verbond. Mevrouw Butzke licht toe dat de uitbreidingen als gevolg van nieuwe taken en intensiveringen en de bezuinigingen elkaar tot nu toe redelijk in evenwicht hielden. De heer Roos vult aan dat een projectgroep van DNB op dit moment onderzoekt wat de mogelijkheden zijn voor verdere bezuinigingen aan de ene kant en de gewenste uitbreidingen en intensiveringen aan de andere kant.

ZN vraagt hoe de verdeling van de kosten tussen zorgverzekeraars en overige verzekeraars tot stand komt. De heer van der Voort antwoordt dat dit gebeurt aan de hand van de urenverantwoording van de toezichthouders. De begroting en eindejaarsverwachting zijn gebaseerd op een raming van de toezichtdivisies en niet op een extrapolatie van de realisatie. De heer Roos licht toe dat DNB voor het toezicht op verzekeraars in principe één budget heeft. Het onderscheid tussen zorgverzekeraars en overige verzekeraars wordt gemaakt, omdat de zorgverzekeraars anders een te groot deel van de rekening zouden betalen. De kosten worden immers verrekend op basis van premievolumes.

ZN vraagt naar de achtergrond van de ontwikkeling van de toezichtkosten voor zorgverzekeraars. Destijds is gestart met een budget van EUR 5,6 miljoen. Voor 2009 wordt EUR 3,8 miljoen begroot. De heer Roos licht toe dat het toezicht op zorgverzekeraars een nieuw vakgebied was, waardoor de toezichtkosten in eerste instantie moesten worden geschat. In de praktijk blijkt echter dat minder capaciteit nodig is. Daarnaast kampt DNB bij het toezicht op zorgverzekeraars met onderbezetting. Mevrouw Butzke vult aan dat het pensioeneffect ook hier een rol speelt.

Naar aanleiding van de alinea over Solvency II op pagina 10 van de voorliggende toezichtbegroting merkt het Verbond op dat er signalen zijn dat QIS5 in de 2^e helft van 2009 plaatsvindt. De heer Roos zegt dit af te wachten.

Het Verbond maakt DNB een compliment over de 'good practices' en Q&A's (zie pagina 16).

Het Verbond vraagt naar de bedoeling van de pilot naar de risico-oriëntatie in het toezicht op verzekeraars (pagina 16). De heer Roos licht toe dat de externe beoordeling van het toezicht op dit onderwerp wordt toegespitst. De onderzoeksvraag is hoe DNB invulling geeft aan de uitgangspunten van het risicogebaseerde toezicht op verzekeraars. Voor het banktoezicht hebben de afgelopen jaren veel evaluaties plaatsgevonden. Het pensioentoezicht wordt jaarlijks geëvalueerd door de Inspectie

voor Werk en Inkomen. Daarom is in eerste instantie gekozen voor een evaluatie van het verzekeringstoezicht.

Het Verbond merkt op dat plannen rond Solvency II onder voorbehoud zijn dat de kaderrichtlijn wordt aangenomen.

ZN doet een suggestie voor aanpassing van de tekst op pagina 13 over de consolidatie op de Nederlandse verzekeringsmarkt, namelijk: *Voor de zorgverzekeringsmarkt houdt DNB rekening met een verdere consolidatie.*

Het Verbond vraagt wat de extra informatie uit de nieuwe verslagstaten voor verzekeraars voor DNB oplevert. De heer Roos licht toe dat DNB sneller beschikt over de informatie en minder zaken separaat bij verzekeraars hoeft op te vragen. Verzekeraars worden dus ook minder lastig gevallen met extra verzoeken van DNB om informatie. Verder leidt de nieuwe informatie ook tot betere en meer actuele inzichten. De heer Roos meldt dat DNB hier op de terugkomdag voor verzekeraars aandacht aan zal besteden. Waar DNB wel last van heeft is het feit dat DNB door de wetgever wordt gedwongen om slechts één keer per jaar gegevens op te vragen bij verzekeraars. Met name in deze tijd is dat lastig. Stress-testen zijn bijvoorbeeld gebaseerd op gegevens die dateren van 31 december 2007. DNB is daardoor niet zeker dat de uitkomsten kloppen, waardoor navraag bij verzekeraars nodig is, aldus de heer Roos.

Het Verbond merkt naar aanleiding van pagina 38 van de begroting op dat de huidige arbeidsmarkt wellicht kansen biedt om personeel aan te trekken, als gevolg van de afvloeiing van personeel bij financiële instellingen.

ZN suggereert om de tekst op pagina 31 over het blijvend investeren in kennis van de financiering van de Nederlandse gezondheidszorg aan te passen. De tekst loopt niet goed. De logische volgorde is eerst kennis opdoen, dan conclusies trekken en uiteindelijk aanpassingen doorvoeren in de toezichtpraktijk.

5. Rondvraag

De heer Roos vraagt de brancheorganisaties om bij hun achterban aandacht te vragen voor de verplichting die verzekeraars hebben om tijdig bij DNB te melden als zij zien aankomen dat de solvabiliteitseisen niet meer worden gehaald. Niet alle verzekeraars zijn daarvan doordrongen. Verzekeraars wachten nu soms met melden tot de grens wordt bereikt, terwijl zij dat al eerder zagen aankomen.

Ter afronding meldt mevrouw Butzke dat binnen twee weken een conceptverslag van deze vergadering wordt verstuurd aan de deelnemers. Commentaar op het conceptverslag moet binnen twee weken na datum van verzending van het verslag bij DNB worden ingediend en zal vervolgens in het definitieve verslag worden verwerkt. Eventuele schriftelijke adviezen moeten binnen twee weken na de panelbijeenkomst bij DNB worden ingediend. De toezichtbegroting (inclusief de verslagen en eventuele schriftelijke adviezen) wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de RvC en vervolgens uiterlijk 1 december te instemming ingediend bij de Ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bijlagen:

1. Actielijst adviserend panel (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): naar aanleiding van overleg op 9 oktober 2008 is actiepunt 30 – 31 toegevoegd.
2. Lijst met voortgang adviezen (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): naar aanleiding van overleg op 9 oktober 2008 is advies 047 – 048 toegevoegd.

Betreft: Opmerkingen FOV panelbijeenkomst toezichtbegroting 2009

Actielijst adviserend panel

- 036: De registers zijn nu van een duidelijke link voorzien en via de DNB-homepage te bereiken. Dank voor de aanpassing.
- 038: De relevante koepels hebben het onderzoek over internationale kosten met Financiën besproken. Algemene indruk was dat het onderzoek niet echt veelzeggend is omdat alleen de kosten zijn onderzocht en de baten buiten beschouwing zijn gelaten. De FOV heeft gepleit om scherp op de kosten te blijven letten maar daarnaast vooral te focussen op een samenwerking tussen de toezichthouders en de branche. Door goede instructie en maximale guidance kan er aan beide zijden operationele winst worden behaald waardoor de kosten als gevolg van een kwaliteitsverbetering op enig moment vanzelf kunnen dalen. De FOV werkt overigens al intensief samen met DNB. Ook met de AFM zijn er goede contacten en is de samenwerking goed.

Toezichtbegroting

- 1 Door de ontwikkelingen op de financiële markten is de inleiding van de begroting achterhaald. De huidige stand van zaken moet welhaast invloed hebben op de begroting danwel op de te verwachten exploitatie. Is hier iets van te zeggen?

Reactie DNB: Zie pagina 3 van het verslag.

- 2 Solvency II wordt op veel plaatsen genoemd. Is er nader bericht over de eventuele drempel (5 miljoen euro onder Solvency I)? En zou er een drempel komen, is er dan bekend of er iets en zo ja, wat er onder die drempelwaarde gebeurt?

Reactie DNB:

De scopebepaling gaat uit van twee kwantitatieve drempels, waaraan simultaan moet zijn voldaan, te weten:

- jaarlijks bruto premie-inkomen van EUR 5 miljoen
- bruto technische voorzieningen van EUR 25 miljoen

en een kwalitatieve drempel:

- verzekeraar is niet actief in de branches aansprakelijkheid en krediet en borgtocht

- het indirecte bedrijf van de verzekeraar is uitgedrukt in bruto premie-inkomen of bruto technische voorzieningen is niet groter dan EUR 0 miljoen of is niet groter dan 10 % van het bruto premie-inkomen of de bruto technische voorzieningen.

Verzekeraars in een opstartfase, die onder deze drempels zouden vallen, maar waarvoor het programma van werkzaamheden aangeeft dat deze drempels binnen vijf jaar zullen worden overschreden, vallen binnen de scope van de richtlijn.

Verzekeraars die buiten de scope van de richtlijn vallen, moeten voldoen aan een vorm van vergunningverlening (authorisation).

- 3 Voor internationale instellingen komen er colleges of supervisors. Werkte het landenbeginsel niet goed? Wat zijn de kostenconsequenties?

Reactie DNB:

Het belang van samenwerking van de toezichthouders op grote en internationaal actieve instellingen is in de afgelopen tijd steeds meer naar voren gekomen. Als onderdeel van de aanbevelingen van het FSF worden in Nederland colleges of supervisors opgezet voor grote, internationaal opererende instellingen waarvan verwacht wordt dat dit de effectiviteit van het toezicht ten goede komt. De definitieve kostenconsequenties van de (coördinerende) werkzaamheden van de home toezichthouder op deze complexe instellingen zullen duidelijk worden wanneer er in EU-verband overeenstemming is over de feitelijke taken van het college, de beslissingsbevoegdheid van de toezichthouders binnen het college en overeenstemming over eventuele delegatie van werkzaamheden.

- 4 Training van toezichtmedewerkers krijgt een vervolg. Zou het een idee zijn om een stage bij een verzekeraar in te passen? Dan kunnen de betreffende medewerkers het ook eens van een andere kant meemaken, wat wellicht tot (nog) genuanceerder inzichten leidt. Of is dit al geregeld?

Reactie DNB:

Dit is inderdaad een bestaand idee, maar bij nader inzien hebben de verzekeraars er toch geen behoefte aan om een toezichthouder in hun midden te hebben. Als er uit FOV-kring verzekeraars zijn die hier toch voor open staan, dan horen wij het graag.